

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATEI GENERALE

DOAMNA LAILA MEDINA

prezentate la 15 decembrie 2022¹

Cauza C-772/21

UAB „Brink’s Lithuania”

[cerere de decizie preliminară formulată de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei)]

„Trimitere preliminară – Protecția monedei euro împotriva falsificării – Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 – Articolul 6 alineatul (1) – Prestatorii de servicii de plată care participă la procesarea și distribuirea către public a bancnotelor – Interpretarea articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 – Detectarea bancnotelor euro necorespunzătoare – Verificarea automată a calității – Standarde minime publicate pe website-ul BCE și modificate periodic – Domeniu de aplicare personal – Întinderea obligațiilor agenților care operează cu numerar – Caracter obligatoriu – Principiul securității juridice”

I. Introducere

1. Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Deciziei BCE/2010/14², care stabilește regulile și procedurile comune privind verificarea autenticității și a calității bancnotelor euro în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001³.
2. Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între UAB „Brink’s Lithuania” (denumită în continuare „Brink’s Lithuania”) ⁴, pe de o parte, și Lietuvos bankas (Banca Lituaniei), pe de altă parte, în legătură cu o decizie ⁵ prin care aceasta din urmă a obligat Brink’s Lithuania să se asigure că nivelul de toleranță al echipamentelor sale de procesare a bancnotelor, pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro care urmează să fie repuse în circulație, nu depășește 5 %.
3. În speță, Curții i se solicită să stabilească dacă articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 și în special standardele minime stabilite de Banca Centrală Europeană (BCE) pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro, în sensul acestei dispoziții, se aplică agenților care

¹ Limba originală: engleza.

² Decizia Băncii Centrale Europene din 16 septembrie 2010 privind verificarea autenticității și a calității și repunerea în circulație a bancnotelor euro (BCE/2010/14) (2010/597/EU) (JO 2010, L 267, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Decizia Băncii Centrale Europene din 7 septembrie 2012 (BCE/2012/19) (2012/507/UE) (JO 2012, L 253, p. 19) (denumită în continuare „Decizia BCE/2010/14”).

³ Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 al Consiliului din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării (JO 2001, L 181, p. 6, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 169), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 44/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 (JO 2009, L 17, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1338/2001”).

⁴ Brink’s Lithuania acționează în litigiul principal în calitate de succesoare legală a UAB „G4S Lietuva”.

⁵ Decizia nr. V2019/(30.90)-394-l din 28 februarie 2019 intitulată „Ordin adresat UAB «G4S Lietuva»” (denumită în continuare „decizia atacată”).

operează cu numerar. În cazul unui răspuns negativ, Curtea trebuie să examineze în continuare dacă articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceeași decizie se opune unei dispoziții de drept național care impune agenților care operează cu numerar să respecte aceste standarde minime. În sfârșit, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă standardele minime ale BCE și articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 sunt valide și, prin urmare, obligatorii din punct de vedere juridic în raport cu principiul securității juridice și cu articolul 297 alineatul (2) TFUE.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii Europene

1. Regulamentul nr. 1338/2001

4. Regulamentul nr. 1338/2001 stabilește măsurile necesare în vederea circulației bancnotelor și monedelor euro, în condiții care garantează protecția lor împotriva activităților de falsificare⁶.

5. Articolul 6 din Regulamentul nr. 1338/2001, intitulat „Obligațiile instituțiilor care participă la verificarea și la distribuirea către public a bancnotelor și a monedelor”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Instituțiile de credit și, în limita activității lor de plată, ceilalți prestatori de servicii de plată, precum și orice alt operator economic care participă la verificarea și la distribuirea către public a bancnotelor și a monedelor, inclusiv:

[...]

– transportatorii de fonduri,

[...]

au obligația de a se asigura cu privire la autenticitatea bancnotelor și monedelor euro pe care le-au primit și pe care intenționează să le repună în circulație, precum și cu privire la detectarea falsurilor.

În ceea ce privește bancnotele euro, acest control se efectuează în conformitate cu procedurile stabilite de BCE [...]

Instituțiile și operatorii economici menționați la primul paragraf au obligația de a retrage din circulație toate bancnotele și monedele euro pe care le-au primit despre care știu sau au motive suficiente să considere că sunt false. Acestea le predau de îndată autorităților naționale competente.

[...]

⁶ Articolul 1 din Regulamentul nr. 1338/2001.

(2) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a asigura că instituțiile menționate la alineatul (1), care nu își îndeplinesc obligațiile prevăzute la alineatul respectiv, fac obiectul unor sancțiuni efective, proporționale și descurajatoare.”

2. Decizia BCE/2010/14

6. Considerentul (2) al Deciziei BCE/2010/14 enunță următoarele:

„În vederea protejării integrității bancnotelor euro și a detectării corecte a contrafacerilor, bancnotele euro aflate în circulație trebuie menținute în stare bună pentru a se asigura verificarea cu ușurință și fiabilitate a autenticității acestora; de aceea, este necesară verificarea calității bancnotelor euro. Mai mult, bancnotele euro suspectate de a fi contrafăcute trebuie detectate rapid și predate autorităților naționale competente.”

7. Articolul 1 din Decizia BCE/2010/14, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede:

„Prezenta decizie stabilește regulile și procedurile comune privind verificarea autenticității și calității și repunerea în circulație a bancnotelor euro în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1338/2001].”

8. Articolul 2 din această decizie, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei decizii:

1. «BCN» înseamnă banca națională a unui stat membru a cărei monedă este euro;
 2. «agenți care operează cu numerar» (*cash handlers*) înseamnă instituțiile și agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1338/2001];
 3. «repunere în circulație» (*recirculation*) înseamnă activitatea agenților care operează cu numerar de a repune în circulație, în mod direct sau indirect, bancnote euro pe care le-au primit fie de la public, cu titlu de plată sau de depozit într-un cont bancar, fie de la un alt agent care operează cu numerar;
 4. «echipament de procesare a bancnotelor» (*banknote handling machine*) înseamnă un echipament utilizat de clienți sau de personal astfel cum este definit în anexa I;
 5. «tip de echipament de procesare a bancnotelor» (*type of banknote handling machine*) înseamnă un echipament de procesare a bancnotelor care poate fi distins de alte echipamente de procesare a bancnotelor astfel cum se precizează în anexa I;
 6. «proceduri comune de testare» (*common test procedures*) înseamnă proceduri de testare, astfel cum sunt specificate de BCE, care urmează a fi aplicate de BCN pentru testarea tipurilor de echipamente de procesare a bancnotelor;
- [...]
11. «bancnote euro necorespunzătoare» (*unfit euro banknotes*) înseamnă bancnote euro care au fost evaluate ca improprii pentru repunerea în circulație în urma verificării calității prevăzute la articolul 6;

[...]"

9. Articolul 3 din Decizia BCE/2010/14, intitulat „Principii generale”, prevede la alineatele (1) și (3)-(5):

„(1) Obligația agenților care operează cu numerar de a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor euro trebuie îndeplinită în conformitate cu procedurile stabilite în prezenta decizie.

[...]

(3) Verificarea autenticității și calității este realizată fie de un tip de echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes de o BCN, fie manual de un membru al personalului calificat.

(4) Bancnotele euro pot fi repuse în circulație doar prin intermediul echipamentelor utilizate de clienți sau prin intermediul echipamentelor de distribuire a numerarului, dacă autenticitatea și calitatea acestora au fost verificate de un tip de echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes de o BCN și dacă au fost clasificate ca autentice și în stare bună. [...]

(5) Echipamentele utilizate de personal, atunci când sunt utilizate în scopul verificării autenticității și a calității, și echipamentele utilizate de clienți pot fi puse în funcțiune de agenții care operează cu numerar doar dacă acestea au fost testate cu succes de o BCN și au fost incluse pe lista de pe website-ul BCE, astfel cum este prevăzut la articolul 9 alineatul (2). Echipamentele sunt utilizate doar pentru cupiurile și seriile de bancnote euro prezentate pe website-ul BCE pentru echipamentele corespunzătoare, cu parametri standard stabiliți de producător, inclusiv actualizările acestora, care au fost testate cu succes, cu excepția cazului în care între BCN și agentul care operează cu numerar au fost agreeți parametri mai stricți.”

10. Articolul 6 din Decizia BCE/2010/14, intitulat „Detectarea bancnotelor euro necorespunzătoare”, prevede la alineatele (1)-(3):

„(1) Verificarea manuală a calității se realizează în conformitate cu standardele minime stabilite în anexa III.

(2) Verificarea automată a calității este efectuată de un echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes conform standardelor minime publicate pe website-ul BCE și modificate periodic.

(3) După ce a informat BCE, o BCN poate stabili standarde mai stricte pentru una sau mai multe dintre cupiurile sau seriile bancnotelor euro în cazul în care acest lucru este justificat, de exemplu, de deteriorarea calității bancnotelor euro aflate în circulație în statul membru de care aparține. Standardele mai stricte se publică pe website-ul respectivei BCN.”

11. Articolul 9 din aceeași decizie, intitulat „Procedurile comune ale Eurosistemului de testare a echipamentelor de procesare a bancnotelor”, prevede la alineatele (1)-(3):

„(1) Tipurile de echipamente de procesare a bancnotelor sunt testate de BCN în conformitate cu procedurile comune de testare.

(2) Toate tipurile de echipamente de procesare a bancnotelor care au fost testate cu succes sunt incluse în lista de pe website-ul BCE pe durata valabilității rezultatelor testelor, astfel cum este prevăzut la alineatul (3). Dacă, pe durata acestei perioade, un tip de echipament de procesare a bancnotelor devine incapabil să detecteze toate bancnotele euro contrafăcute cunoscute de Eurosistem, acesta va fi scos de pe listă conform unei proceduri precizate de BCE.

(3) Atunci când un tip de echipament de procesare a bancnotelor este testat cu succes, rezultatele testelor sunt valabile în toată zona euro timp de un an începând de la sfârșitul lunii în care testul a fost efectuat, cu condiția ca, în această perioadă, acest echipament să își păstreze capacitatea de a detecta toate bancnotele euro contrafăcute cunoscute de Eurosistem.”

12. Articolul 10 din Decizia BCE/2010/14, intitulat „Activitățile de monitorizare și măsurile corective ale Eurosistemului”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) În condițiile cerințelor legislației naționale, BCN sunt autorizate: (i) să realizeze inspecții la fața locului, inclusiv neanunțate, la sediile agenților care operează cu numerar pentru a controla echipamentele acestora de procesare a bancnotelor, în special capacitatea echipamentelor de a verifica autenticitatea și calitatea și de a urmări până la titularul contului bancnotele euro suspecte și bancnotele euro care nu sunt clar recunoscute ca fiind autentice; și (ii) să verifice procedurile care reglementează utilizarea și controlul echipamentelor de procesare a bancnotelor, tratamentul bancnotelor euro verificate și orice verificare manuală a autenticității și calității.

[...]

(3) Atunci când o BCN detectează un agent care operează cu numerar care nu respectă prezenta decizie, îi va solicita acestuia să adopte măsuri corective într-un anumit termen. Până la încetarea nerespectării, BCN solicitantă, în numele BCE, poate interzice agentului care operează cu numerar să pună în circulație cupiurile euro din seria în cauză. Dacă nerespectarea se datorează unei erori a tipului de echipament de procesare a bancnotelor, acest lucru poate duce la scoaterea acestuia de pe lista menționată la articolul 9 alineatul (2).”

3. Decizia BCE/2012/19

13. Decizia BCE/2012/19 a modificat Decizia BCE/2010/14. În special, considerentul (3) al Deciziei BCE/2012/19 enunță următoarele:

„Standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro, astfel cum sunt prevăzute în anexa IIIa la Decizia BCE/2010/14, constituie cerințe aplicabile funcționalităților [echipamentelor] de procesare a bancnotelor. Prin urmare, acestea prezintă interes pentru producătorii de echipamente de procesare a bancnotelor și nu au impact asupra procedurilor de verificare a autenticității și a calității prevăzute în Decizia BCE/2010/14, pe care agenții care operează cu numerar trebuie să le respecte. Întrucât se află în afara domeniului de aplicare al Deciziei BCE/2010/14, standardele minime pentru verificarea automată a calității ar trebui integrate în normele și procedurile pentru testarea echipamentelor de procesare a bancnotelor, colectarea datelor și monitorizare.”

4. Orientarea BCE/2010/NP16 și standardele minime

14. Orientarea BCE/2010/NP16 stabilește normele și procedurile pentru testarea echipamentelor de procesare a bancnotelor, colectarea datelor și monitorizare⁷.

15. Articolul 2 din Orientarea BCE/2010/NP16, intitulat „Teste pentru echipamentele de procesare a bancnotelor”, prevede la alineatul (1):

„La cererea producătorilor, BCN efectuează teste de verificare a tipurilor de echipamente de procesare a bancnotelor înainte și după instalarea lor de către agenții care operează cu numerar. [...]”

16. Articolul 2a din Orientarea BCE/2010/NP16, intitulat „Standarde minime pentru verificarea automată a calității”, prevede:

„Standardele minime pentru verificarea automată a calității de către echipamentele de procesare a bancnotelor menționate la articolul 6 din Decizia BCE/2010/14 sunt stabilite de Eurosistem, enunțate în anexa IV la prezenta orientare și publicate pe website-ul BCE.”

17. Anexa IV la Orientarea BCE/2010/NP16 prevede:

„Prezenta anexă stabilește standarde minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro de către echipamentele de procesare a bancnotelor.

În cursul verificării calității sunt considerate necorespunzătoare bancnotele euro care prezintă orice defect cu privire la care a fost stabilită o cerință obligatorie, astfel cum este prevăzut mai jos.

Nivelul de toleranță acceptat pentru verificarea calității de echipamentele de procesare a bancnotelor este de 5 %. Aceasta înseamnă că maximum 5 % dintre bancnotele euro care nu îndeplinesc criteriile de calitate pot fi clasificate eronat de echipamente și sortate ca bancnote în stare bună.”

18. Conținutul anexei IV la Orientarea BCE/2010/NP16 a fost publicat de BCE pe website-ul său sub titlul „Standarde minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro de către echipamentele de procesare a bancnotelor”⁸.

B. Dreptul lituanian

19. Articolul 6 alineatul 3 din Lietuvos banko įstatymas (Legea privind Banca Lituaniei)⁹ prevede că:

„Banca Lituaniei supraveghează modul în care agenții care operează cu numerar, și anume instituțiile menționate la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 1338/2001] (denumite în continuare «agenți care operează cu numerar»), îndeplinesc condițiile prevăzute de Regulamentul

⁷ Orientarea Băncii Centrale Europene din 16 septembrie 2010 privind normele și procedurile pentru testarea echipamentelor de procesare a bancnotelor, colectarea datelor și monitorizare (BCE/2010/NP16), astfel cum a fost modificată prin Orientarea Băncii Centrale Europene din 7 septembrie 2012 (BCE/2012/NP20) (denumită în continuare „Orientarea BCE/2010/NP16”).

⁸ A se vedea <https://www.ecb.europa.eu/euro/cashprof/cashhand/recycling/html/fitness.ro.html>.

⁹ Legea Republicii Lituania privind Banca Lituaniei, în versiunea Legii nr. XII-1304 din 27 iunie 2018.

[nr. 1210/2010¹⁰] și de Decizia BCE/2010/14 pentru activitățile de operare cu numerar – verificarea autenticității și a calității și repunerea în circulație a bancnotelor și a monedelor euro (denumite în continuare «activitățile de operare cu numerar»).

20. Articolul 47⁵ alineatul 1 din legea menționată prevede:

„Banca Lituaniei supraveghează activitățile de operare cu numerar ale agenților care operează cu numerar și emite instrucțiuni pentru agenții care operează cu numerar în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, ale Regulamentului [nr. 1338/2001], ale Regulamentului [nr. 1210/2010], ale Deciziei BCE/2010/14 și ale actelor juridice ale Băncii Lituaniei privind supravegherea activităților agenților care operează cu numerar. [...]”

21. Articolul 47⁶ alineatul 1 din legea menționată prevede:

„Banca Lituaniei organizează și efectuează verificări pentru a stabili conformitatea cu cerințele stabilite în actele juridice menționate la articolul 6 alineatul 3 din prezenta lege.”

22. Articolul 47⁷ alineatul 1 punctul 2) din legea menționată prevede:

„În cazul identificării unor încălcări, Banca Lituaniei emite una sau mai multe instrucțiuni cu caracter obligatoriu pentru agentul care operează cu numerar:

[...]

2) să remedieze încălcările în termenul stabilit de Banca Lituaniei.”

23. Articolul 47⁷ alineatele 4 și 5 din legea menționată prevede:

„4. Banca impune agentului care a comis încălcările una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

1) un avertisment privind încălcările;

2) amenzile prevăzute la prezentul articol.

5. Măsurile pot fi impuse pe baza unuia sau mai multora dintre următoarele motive:

[...]

2) nerespectarea sau respectarea necorespunzătoare a ordinelor emise de Banca Lituaniei;

[...]

4) încălcarea cerințelor [...] [Deciziei BCE/2010/14].”

24. Punctul 16.3 din hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Lituaniei din 10 septembrie 2015 care descrie procedura de supraveghere a activităților de operare cu numerar (denumită în continuare „hotărârea privind procedura de supraveghere a activităților de operare

¹⁰ Regulamentul (UE) nr. 1210/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 decembrie 2010 privind autentificarea monedelor euro și procesarea monedelor euro impropriei circulației (JO 2010, L 339, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1210/2010”).

cu numerar”), prevede că, în cursul unei inspecții, funcționarii au obligația de a testa capacitatea echipamentelor de procesare a bancnotelor utilizate de agentul care operează cu numerar pentru a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor și monedelor euro.

25. Punctul 16.6 din această hotărâre prevede că, în cadrul unei inspecții, funcționarii sunt obligați să evalueze dacă agentul care operează cu numerar respectă în mod corespunzător procedurile prevăzute la punctul 16.5 din această hotărâre, precum și alte cerințe pentru activitățile de operare cu numerar prevăzute printre altele de Regulamentul nr. 1338/2001, de Decizia BCE/2010/14 și de hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Lituaniei din 16 septembrie 2014, care descrie procedura de verificare a autenticității și a calității și repunerea în circulație a bancnotelor și monedelor euro (denumită în continuare „hotărârea privind procedura de verificare a autenticității și a calității”).

26. Punctul 12 din hotărârea privind procedura de verificare a autenticității și a calității prevede:

„Agenții care operează cu numerar verifică autenticitatea și calitatea bancnotelor euro prin intermediul sistemelor automatizate, în conformitate cu standardele minime publicate pe website-ul BCE [...], utilizând următoarele:

12.1. Echipamente utilizate de clienți, bancnotele verificate de acestea urmând a fi clasificate și tratate în conformitate cu procedura stabilită în anexa IIa la Decizia [BCE/2010/14];

12.2. Echipamentele utilizate de personal, bancnotele verificate de acestea urmând a fi clasificate și tratate în conformitate cu procedura stabilită în anexa IIb la Decizia [BCE/2010/14].”

III. Situația de fapt din litigiul principal și întrebările preliminare

27. La 18 decembrie 2018, funcționarii Băncii Lituaniei au efectuat o inspecție la fața locului la sucursala Brink's Lithuania din Panevėžys (Lituania). Cu ocazia acestei inspecții, funcționarii au verificat dacă echipamentele de procesare a bancnotelor utilizate în cadrul acestei sucursale îndeplineau cerințele privind tratamentul aplicat numerarului destinat repunerii în circulație. În special, aceștia au testat capacitatea acestor echipamente de a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor euro.

28. Testul a revelat faptul că unul dintre echipamentele de procesare sortase ca fiind în stare bună de repus în circulație 18,26 % din bancnotele necorespunzătoare incluse în pachetul de test. Pentru un al doilea echipament, procentul a fost de 13,91 %. Rezultatele testului au fost prezentate într-un raport de inspecție, care recunoștea totuși că echipamentele în cauză aparțin unui tip de echipament de procesare a bancnotelor care fusese deja testat cu succes și care era inclus în lista de pe website-ul BCE.

29. La 28 februarie 2019, directorul Departamentului de numerar al Băncii Lituaniei a adoptat decizia atacată. Prin această decizie s-a stabilit că Brink's Lithuania a încălcat standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, care impune ca nivelul de toleranță pentru verificarea calității bancnotelor euro să nu fie mai mare de 5 %. De asemenea, Brink's Lithuania a fost obligată să adopte măsurile necesare pentru a remedia încălcarea în termen de cinci zile.

30. În esență, în decizia atacată s-a arătat că capacitatea echipamentelor de procesare a bancnotelor de a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor euro depinde nu numai de producătorii acestor echipamente, ci și de utilizatorii acestora, și anume agenții care operează cu numerar, în special în ceea ce privește întreținerea tehnică a acestora. În plus, s-a subliniat că simpla utilizare a acestor echipamente la parametrii standard stabiliți de producător, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14, nu poate fi considerată o dovadă a respectării acestor obligații. În cele din urmă, în decizia atacată s-a arătat că numai inspecțiile efectuate la sediul agentului care operează cu numerar pot arăta dacă este asigurată utilizarea și întreținerea adecvată a echipamentelor de procesare, dacă cerințele aplicabile tratamentului numerarului sunt respectate în mod corespunzător și dacă sunt puse în aplicare proceduri adecvate pentru testarea acestor echipamente.

31. Brink's Lithuania a introdus o acțiune având ca obiect anularea deciziei atacate, inițial în fața Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius, Lituania), iar ulterior în fața Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei), instanța de trimitere în prezenta cauză. În litigiul principal, este cert că Brink's Lithuania, în calitate de transportator de fonduri, trebuie considerată ca fiind un agent care operează cu numerar în sensul articolului 2 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14. Cu toate acestea, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la interpretarea și la validitatea articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, și anume cu privire la aspectul dacă standardele minime prevăzute de această dispoziție sunt obligatorii pentru agenții care operează cu numerar.

32. În special, instanța de trimitere subliniază că modul de redactare a versiunii în limba lituaniană a acestei dispoziții sugerează că verificarea automată a calității bancnotelor euro trebuie efectuată în conformitate cu standardele minime ale BCE. Acest lucru ar implica faptul că agenții, care sunt însărcinați să desfășoare sarcina respectivă, ar trebui să respecte aceste standarde. Cu toate acestea, considerentul (3) al Deciziei BCE/2012/19 afirmă, în același timp, că standardele minime ale BCE prezintă interes numai pentru producătorii de echipamente de procesare a bancnotelor și nu au impact asupra procedurilor de verificare automată a calității pe care agenții care operează cu numerar trebuie să le respecte. În acest context, instanța de trimitere nu este sigură dacă, având în vedere diferitele versiuni lingvistice ale articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, această dispoziție impune agenților care operează cu numerar să asigure respectarea standardelor minime ale BCE.

33. În plus, instanța de trimitere arată că, dacă articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 ar trebui interpretat în sensul că impune agenților care operează cu numerar obligația de a-și testa echipamentele de procesare a bancnotelor în conformitate cu standardele minime ale BCE, această obligație nu ar putea fi pe deplin compatibilă cu cea care rezultă din articolul 3 alineatul (5) din aceeași decizie, dat fiind că această din urmă dispoziție impune în mod expres agenților care operează cu numerar să utilizeze aceste echipamente cu parametrii standard stabiliți de producător. Instanța de trimitere consideră de asemenea că este dificil să se stabilească modul în care agenții care operează cu numerar ar trebui să efectueze această testare, ținând seama de faptul că Decizia BCE/2010/14 nu furnizează nicio indicație cu privire la acest aspect. În schimb, instanța de trimitere arată că, în cazul în care obligația de a respecta standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 nu s-ar aplica agenților care operează cu numerar, utilizarea exclusivă a echipamentelor de procesare a bancnotelor cu parametrii standard stabiliți de producător ar putea aduce atingere obiectivului de a asigura menținerea în stare bună a bancnotelor euro.

34. În cele din urmă, în cazul în care agenții care operează cu numerar ar fi obligați să respecte standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, instanța de trimitere își exprimă îndoiala cu privire la respectarea de aceste standarde a principiului securității juridice. În această privință, instanța de trimitere arată că, potrivit aceleiași dispoziții, standardele minime sunt publicate doar pe website-ul BCE, nefiind publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Prin urmare, instanța de trimitere se întreabă dacă standardele minime pot fi considerate obligatorii și pot fi invocate ca temei juridic pentru emiterea unui ordin împotriva unui agent care operează cu numerar. De asemenea, instanța de trimitere nu este sigură de compatibilitatea normei prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 cu articolul 297 alineatul (2) TFUE și, prin urmare, de validitatea acesteia, în măsura în care prevede că standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro trebuie publicate în acest mod.

35. În aceste condiții, Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții de Justiție următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 trebuie interpretat în sensul că standardele minime prevăzute de această normă trebuie respectate de un agent care operează cu numerar și care efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro?
- 2) În cazul în care, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, standardele minime prevăzute la acest articol se aplică numai producătorilor de echipamente de procesare a bancnotelor, însă nu și agenților care operează cu numerar, articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceeași decizie trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții naționale potrivit căreia obligația de a respecta aceste standarde minime se aplică unui agent care operează cu numerar?
- 3) Standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro de echipamentele de procesare a bancnotelor, având în vedere că sunt publicate pe website-ul BCE, sunt conforme cu principiul securității juridice și cu articolul 297 alineatul (2) TFUE, sunt obligatorii și pot fi invocate de agenții care operează cu numerar?
- 4) Articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, în măsura în care prevede că standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro sunt publicate pe website-ul Băncii Centrale Europene și sunt modificate periodic, este contrar principiului securității juridice și articolului 297 alineatul (2) TFUE și, prin urmare, este nevalid?”

36. Cererea de decizie preliminară a fost depusă la grefa Curții la 14 decembrie 2021. Republica Lituania, Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană au prezentat observații scrise. Ședința a avut loc la 20 octombrie 2022.

IV. Aprecieri juridică

37. Prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită în esență Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 impune agenților care operează cu numerar să respecte standardele minime prevăzute de această dispoziție atunci când efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro. În cazul unui

răspuns negativ la această întrebare, instanța de trimitere solicită de asemenea să se stabilească dacă o dispoziție națională precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede o obligație de acest tip în sarcina agenților care operează cu numerar, este compatibilă cu articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceasta. Mai mult, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, în ipoteza în care agenții care operează cu numerar sunt obligați să respecte standardele minime prevăzute la această dispoziție, simpla publicare a acestor standarde pe website-ul BCE, astfel cum este prevăzută la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, este suficientă pentru a le considera conforme cu principiul securității juridice și cu articolul 297 alineatul (2) TFUE și, prin urmare, obligatorii. De asemenea, instanța de trimitere pune în discuție validitatea articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14.

A. Cu privire la prima întrebare

38. Prima întrebare adresată de instanța de trimitere se referă la domeniul de aplicare al obligațiilor impuse agenților care operează cu numerar prin Decizia BCE/2010/14 de a proteja moneda euro împotriva falsificării. Mai precis, prin această întrebare se urmărește stabilirea aspectului dacă standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 se aplică agenților care operează cu numerar atunci când își îndeplinesc obligația de a efectua verificarea automată a calității bancnotelor euro.

39. Cu titlu introductiv, trebuie să amintim că articolul 6 din Regulamentul nr. 1338/2001 stabilește măsurile necesare pentru protecția monedei euro împotriva falsificării. Această dispoziție impune instituțiilor care participă cu titlu profesional la distribuirea și eliberarea către public a bancnotelor, inclusiv agenților care operează cu numerar, să retragă din circulație toate bancnotele euro pe care le-au primit și despre care știu sau au motive suficiente să considere că sunt false și să le predea autorităților naționale competente. Aceeași dispoziție prevede că statele membre trebuie să adopte măsurile necesare pentru a se asigura că instituțiile de credit și alți agenți specializați care operează cu numerar care nu își îndeplinesc obligațiile menționate anterior fac obiectul unor sancțiuni efective, proporționale și descurajatoare.

40. Decizia BCE/2010/14 dă expresie concretă articolului 6 din Regulamentul nr. 1338/2001¹¹. În special, articolul 3 alineatul (1) din decizia menționată impune agenților care operează cu numerar să verifice autenticitatea și calitatea bancnotelor euro în conformitate cu procedurile prevăzute în aceeași decizie. Scopul subiacent este de a asigura o stare bună a bancnotelor euro, astfel încât autenticitatea acestora să poată fi verificată cu ușurință și în mod fiabil și, astfel, să se permită detectarea falsurilor¹². În plus, articolul 3 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14 precizează că verificarea autenticității și a calității este realizată fie de un tip de echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes de o BCN, fie manual de un membru al personalului calificat. În cazul echipamentelor utilizate de personal sau de clienți¹³, articolul 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14 prevede de asemenea că aceste echipamente sunt utilizate doar pentru cupiurile și seriile de bancnote euro prezentate pe website-ul BCE pentru echipamentele corespunzătoare, cu parametrii standard stabiliți de producător, inclusiv actualizările acestora.

41. În ceea ce privește verificarea automată a calității, care se află în centrul prezentei cauze, articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, intitulat „Detectarea bancnotelor euro necorespunzătoare”, prevede că această verificare „[trebuie] efectuată de un echipament de

¹¹ A se vedea articolul 1 din Decizia BCE/2010/14.

¹² A se vedea în acest sens considerentul (2) al Deciziei BCE/2010/14.

¹³ Pentru o clasificare a echipamentelor de procesare a bancnotelor, a se vedea anexa I la Decizia BCE/2010/14.

procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes conform standardelor minime publicate pe website-ul BCE și modificate periodic”. Această dispoziție nu precizează dacă aceste standarde minime se aplică agenților care operează cu numerar și nici nu stabilește în special dacă agenții care operează cu numerar sunt obligați să controleze conformitatea cu aceste standarde a echipamentelor pe care le utilizează pentru a efectua verificarea automată a calității bancnotelor euro în vederea repunerii în circulație.

42. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție¹⁴.

43. În primul rând, observăm că, astfel cum arată instanța de trimitere, articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 ar putea fi interpretat în sensul că, din punct de vedere textual, verificarea automată a calității bancnotelor euro trebuie efectuată în conformitate cu standardele minime ale BCE. Această interpretare ar rezulta din utilizarea, în cadrul acestei dispoziții, a expresiei „verificarea automată a calității este efectuată”, precum și a expresiei „conform standardelor minime”. Dat fiind că, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Decizia BCE/2010/14, agenții care operează cu numerar sunt responsabili cu îndeplinirea acestei sarcini, articolul 6 alineatul (2) din această decizie ar conduce la concluzia că agenții economici menționați au obligația de a se asigura că bancnotele euro fac obiectul unei verificări automate a calității în conformitate cu aceste standarde minime.

44. Cu toate acestea, dintr-o lectură atentă a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 reiese că expresia „conform standardelor minime publicate” apare imediat după expresia „echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes”, iar nu după expresia „verificarea automată a calității este efectuată”. Ținând seama de structura frazei și de faptul că testele sunt, prin definiție, efectuate în raport cu standarde stabilite în prealabil, tîndem, așadar, să interpretăm termenul „standarde minime” care figurează la această dispoziție ca o referire la testele pe care echipamentele de procesare a bancnotelor trebuie să le parcurgă înainte de instalarea și utilizarea lor de agenții care operează cu numerar, iar nu ca o referire la procedura pe care agenții care operează cu numerar trebuie să o urmeze pentru a efectua verificarea automată a calității bancnotelor euro. În caz contrar, expresia „verificarea automată a calității este efectuată” ar fi fost urmată în mod logic de expresia „conform standardelor minime publicate”, ceea ce ar conduce de asemenea la o frază coerentă și bine structurată, dar ar implica, în acest caz, un sens diferit.

45. În opinia noastră, această concluzie, care decurge din analiza versiunii în limba engleză a Deciziei BCE/2010/14, este de asemenea confirmată de modul de redactare a altor versiuni lingvistice ale articolului 6 alineatul (2) din această decizie. De exemplu, astfel cum arată BCE, versiunea în limba franceză a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 prevede că „[l]e contrôle automatique est effectué avec un équipement de traitement des billets testé positivement conformément aux normes minimales qui sont publiées sur le site internet de la BCE et modifiées périodiquement”. În cele din urmă, versiunea în limba spaniolă prevede că „[l]a comprobación automática de aptitud se efectuará mediante una máquina de tratamiento de billetes que haya superado una prueba de acuerdo con las normas mínimas que, junto con sus oportunas

¹⁴ A se vedea printre altele Hotărârea din 16 noiembrie 2016, Hemming și alții (C-316/15, EU:C:2016:879, punctul 27 și jurisprudența citată).

modificaciones, se publican en la dirección del ECB en Internet”¹⁵. Potrivit structurii dispoziției în toate aceste versiuni lingvistice, care corespund de asemenea structurii versiunii în limba lituaniană, aplicabilă în litigiul principal, trimiterea la standardele minime ale BCE ar trebui considerată, în opinia noastră, ca referindu-se la echipamentele de procesare a bancnotelor care trebuie testate cu succes în temeiul acestor standarde, iar nu la orice obligație pe care agenții care operează cu numerar trebuie să o respecte cu ocazia verificării calității bancnotelor euro înainte de repunere în circulație.

46. Rezultă că o interpretare textuală a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, întemeiată pe o analiză comparativă a diferitelor versiuni lingvistice ale acestei dispoziții, sugerează că standardele minime nu se aplică verificării automate a calității efectuate de agenții care operează cu numerar cu titlu profesional. De asemenea, acest articol nu sugerează că agenții care operează cu numerar sunt obligați să monitorizeze sau să își testeze echipamentele de procesare a bancnotelor în conformitate cu aceste standarde atunci când efectuează aceste verificări. În schimb, trimiterea la standardele minime ale BCE de la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 implică că agenții care operează cu numerar trebuie să își îndeplinească sarcinile cu echipamente testate anterior în conformitate cu aceste standarde.

47. În orice caz, în pofida ambiguității relative a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, trebuie să subliniem că o interpretare contextuală și sistematică a acestei decizii susține ideea că agenții care operează cu numerar nu sunt obligați să respecte standardele minime ale BCE în ceea ce privește verificarea automată a calității bancnotelor euro.

48. În primul rând, considerentul (3) al Deciziei BCE/2012/19, și anume actul juridic principal adoptat de BCE pentru modificarea Deciziei BCE/2010/14¹⁶ enunță că standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro constituie cerințe aplicabile funcționalităților echipamentelor de procesare a bancnotelor. Același considerent precizează de asemenea fără echivoc că „[standardele minime] prezintă interes *numai* pentru producătorii de echipamente de procesare a bancnotelor și nu au impact asupra procedurilor de verificare a autenticității și a calității prevăzute în Decizia BCE/2010/14 pe care agenții care operează cu numerar trebuie să le respecte”¹⁷. Prin urmare, nu ar trebui să mai existe nicio îndoială cu privire la scopul modificării introduse prin Decizia BCE/2012/19 în ceea ce privește domeniul de aplicare al standardelor minime.

49. În al doilea rând, trebuie arătat că, în versiunea sa inițială, articolul 6 din Decizia BCE/2010/14 prevedea că verificarea calității bancnotelor euro trebuia efectuată în conformitate cu standardele minime prevăzute în anexele IIIa și IIIb la această decizie. În special, anexa IIIa la această decizie enunța standardele minime pentru verificarea automată a calității bancnotelor euro de echipamentele de procesare a bancnotelor, în timp ce anexa IIIb enunța standardele minime pentru verificarea manuală a calității bancnotelor euro de către membrii personalului calificat.

¹⁵ Versiunea în limba spaniolă este probabil versiunea cea mai elocventă în această privință, în măsura în care expresia „que haya superado una prueba de acuerdo con las normas mínimas” introduce o propoziție relativă care nu se poate referi decât la „máquina de tratamiento de billetes”, și anume „echipament de procesare a bancnotelor”. Versiunea în limba portugheză este similară cu versiunea în limba spaniolă în această privință.

¹⁶ A se vedea de asemenea Decizia (UE) 2019/2195 a Băncii Centrale Europene din 5 decembrie 2019 de modificare a [Deciziei BCE/2010/14] (JO 2019, L 330, p. 91), care introduce o serie de modificări tehnice și unele clarificări și îmbunătățiri suplimentare ale anumitor norme, proceduri și definiții.

¹⁷ Sublinierea noastră.

50. Cu toate acestea, după adoptarea Deciziei BCE/2012/19, anexa IIIa la Decizia BCE/2010/14 a fost abrogată cu scopul expres, potrivit considerentului (3) al celei dintâi decizii, de a plasa standardele minime pentru verificarea automată a calității „în afara domeniului de aplicare” al celei de a doua decizii¹⁸. În paralel, aceste standarde minime au fost integrate în Orientarea BCE/2010/NP16¹⁹, care stabilește normele și procedurile de testare a tipurilor de echipamente de procesare a bancnotelor și se aplică, potrivit articolului 2 din această orientare, verificărilor efectuate cu aceste tipuri de echipamente „la cererea producătorilor [...] înainte și după instalarea lor de către agenții care operează cu numerar”. De atunci standardele minime sunt enumerate în anexa IV la această orientare, fără a aduce atingere publicării care trebuie efectuate, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14, pe website-ul BCE. În mod curios, Decizia BCE/2012/19 și modificarea introdusă în Orientarea BCE/2012/NP16 au aceeași dată de adoptare.

51. Prin urmare, Decizia BCE/2012/19 demonstrează că domeniul de aplicare personal al standardelor minime a fost adaptat astfel încât aceste standarde să se aplice exclusiv testelor efectuate de producători pe tipurile lor de echipamente de procesare a bancnotelor. Astfel cum a arătat BCE în mod întemeiat în ședință, această modificare se întemeiază pe o alegere deliberată de politică a acestei instituții pentru a evita orice interferență cu sau manipulare a echipamentelor care efectuează o verificare automată a calității. Astfel cum vom explica în continuare, această opțiune de politică se bazează și pe obligația complementară impusă agenților care operează cu numerar de a își utiliza echipamentele numai cu parametrii standard stabiliți de producător.

52. În al treilea rând, dacă s-ar considera că standardele minime se aplică nu numai producătorilor de echipamente de procesare a bancnotelor, astfel cum s-a arătat mai sus, ci și agenților care operează cu numerar, mai multe dispoziții ale Deciziei BCE/2010/14, care vizează stabilirea unui set complet de norme și proceduri pentru verificarea autenticității și a calității, ar deveni lipsite de sens sau, în orice caz, ar produce un rezultat redundant.

53. Aceasta ar fi situația, în primul rând, a obligației agenților care operează cu numerar de a utiliza echipamente de procesare a bancnotelor cu parametrii standard stabiliți de producător, în temeiul articolului 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14. Astfel cum s-a menționat, obiectivul acestei obligații este de a evita o situație în care agenții care operează cu numerar modifică parametrii standard stabiliți de producătorii acestor echipamente, astfel încât să se evite discrepanțele între rezultatele verificării autenticității și calității bancnotelor euro în întreaga zonă euro. Este evident că, în cazul în care agenții care operează cu numerar și-ar verifica echipamentele în conformitate cu cerințele impuse de standardele minime ale BCE, aceștia nu ar fi în măsură să respecte obligația de a nu modifica parametrii standard stabiliți de producător înainte de livrarea acestora sau după instalarea lor. În consecință, o interpretare în favoarea impunerii unor standarde minime agenților care operează cu numerar ar introduce o contradicție în cadrul Deciziei BCE/2010/14, ceea ce nu numai că ar aduce atingere coerenței sale normative interne, ci și ar compromite opțiunea de politică a BCE avută în vedere cu ocazia adoptării Deciziei BCE/2012/19.

¹⁸ În schimb, standardele minime pentru verificarea manuală a calității rămân aplicabile agenților care operează cu numerar în temeiul articolului 6 alineatul (1) din versiunea modificată a Deciziei BCE/2010/14, astfel cum figurează în anexa III la aceasta. Această diferență de tratament se datorează faptului că agenții care operează cu numerar, atunci când efectuează verificarea manuală a calității prin intermediul propriului personal, fără a se baza astfel pe un echipament configurat anterior de un producător, sunt în continuare obligați să asigure respectarea acestor standarde.

¹⁹ Această integrare a fost realizată prin Orientarea BCE/2012/NP20. A se vedea nota de subsol 7 de mai sus.

54. În plus, o interpretare similară ar trebui să se aplice în ceea ce privește obligația agenților care operează cu numerar de a utiliza, în scopul verificării automate a calității bancnotelor euro, numai tipuri de echipamente de procesare a bancnotelor testate cu succes de băncile centrale naționale, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14. Din nou, dacă agenții care operează cu numerar ar fi obligați să își testeze echipamentele pentru a se asigura că respectă standardele minime ale BCE, atunci acest lucru ar repune în discuție finalitatea normelor și a procedurilor de testare a acestor echipamente, în care producătorii și băncile centrale naționale joacă un rol central în conformitate cu articolul 9 din Decizia BCE/2010/14 și cu alte norme aplicabile, și anume Orientarea BCE/2010/NP16. În plus, ar subzista îndoieli cu privire la metoda și la regularitatea testelor efectuate de agenții care operează cu numerar. În opinia noastră, lipsa oricărei indicații în această privință în Decizia BCE/2010/14 pledează în mod cert în favoarea concluziei că BCE, în calitate de autor al acestei decizii și a modificării sale ulterioare, a înțeles că agenții care operează cu numerar nu au nicio obligație de a-și testa echipamentele din perspectiva standardelor minime ale BCE.

55. O interpretare contextuală și sistematică a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 nu necesită, așadar, o reexaminare a interpretării textuale a acestui regulament, astfel cum s-a arătat la punctul 46 din prezentele concluzii. Dimpotrivă, aceasta susține punctul de vedere potrivit căruia standardele minime ale BCE nu impun agenților care operează cu numerar nicio obligație de testare a echipamentelor lor în conformitate cu aceste standarde.

56. În cele din urmă, în ceea ce privește interpretarea teleologică a Deciziei BCE/2010/14 și a articolului 6 alineatul (2) din această decizie, este important să observăm că una dintre sarcinile principale pentru asigurarea încrederii publicului în bancnotele euro aflate în circulație este menținerea acestora în stare bună²⁰. Având în vedere că bancnotele se deteriorează în mod inevitabil în perioada în care se află în circulație, bancnotele uzate sau defecte ar trebui retrase din circulație și înlocuite cu bancnote noi sau cu bancnote corespunzătoare. Obiectivul principal în această privință este de a asigura nu numai acceptarea bancnotelor euro ca mijloc de plată, ci și posibilitatea de a verifica cu ușurință și în mod fiabil autenticitatea bancnotelor euro și, astfel, de a proteja moneda euro împotriva falsificării.

57. În această privință, este adevărat că stabilirea a două niveluri de testare pentru echipamentele de procesare a bancnotelor în raport cu standardele minime ale BCE, efectuată inițial de către producătorii acestor echipamente și, ulterior, de către agenții care operează cu numerar, ar putea fi concepută ca o modalitate de a reduce probabilitatea ca bancnotele necorespunzătoare să fie repute în circulație.

58. Cu toate acestea, pe lângă faptul că o astfel de interpretare ar fi contrară interpretării literale a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 și ar aduce atingere coerenței interne a acestei decizii, astfel cum am arătat deja, nu este sigur că acest obiectiv ar putea fi atins, pentru motive similare cu cele expuse la punctul 53 din prezentele concluzii. Astfel, pentru ca agenții care operează cu numerar să efectueze propriile verificări ale echipamentelor de procesare a bancnotelor, parametrii standard stabiliți de producător ar trebui ajustați, ceea ce ar avea ca efect creșterea riscului ca verificarea automată a calității să fie denaturată sau să eșueze și, prin urmare, să producă un rezultat mai puțin eficient. În plus, astfel cum a observat BCE în timpul ședinței, având în vedere numărul limitat de producători de astfel de echipamente din zona euro, în comparație cu numărul mai mare de agenți care operează cu numerar, pot fi efectuate teste mai

²⁰ A se vedea considerentul (2) al Deciziei BCE/2010/14.

specifice și mai rentabile din punctul de vedere al costurilor atunci când obligația de a asigura standardele minime este limitată la producătorii de echipamente de procesare a bancnotelor, în loc de a se extinde aceeași obligație la agenții care operează cu numerar.

59. Prin urmare, considerăm că obiectivele urmărite de Decizia BCE/2010/14 și de articolul 6 alineatul (2) din această decizie nu justifică o abatere de la interpretarea potrivit căreia agenții care operează cu numerar nu sunt obligați să își monitorizeze și să își testeze echipamentele de procesare a bancnotelor din perspectiva standardelor minime adoptate de BCE.

60. Din considerațiile anterioare rezultă că niciunul dintre canoanele de interpretare stabilite de Curte pentru a identifica sensul dispozițiilor dreptului Uniunii nu permite să se concluzioneze că standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 se aplică agenților care operează cu numerar atunci când își îndeplinesc obligația de a efectua verificarea automată a calității bancnotelor euro.

61. Cu toate acestea, după cum Comisia subliniază în observațiile sale scrise, se pune în continuare întrebarea dacă un agent care operează cu numerar, ale cărui echipamente de procesare a bancnotelor nu respectă nivelul de toleranță de 5 % prevăzut de standardele minime ale BCE, poate refuza să se conformeze unui ordin adresat de o bancă centrală națională, în urma unei inspecții la fața locului efectuate la sediul său, prin care se dispune ca agentul care operează cu numerar să remedieze această situație. În prezenta cauză, am invita Curtea să abordeze această chestiune relevantă, care, astfel cum reiese din informațiile furnizate în decizia de trimitere, este esențială pentru a permite instanței de trimitere să soluționeze cauza aflată pe rolul său²¹, în special pentru a aprecia dacă decizia atacată este întemeiată.

62. În această privință, ar trebui să se sublinieze că cadrul normativ stabilit de Decizia BCE/2010/14 și de alte reglementări aplicabile, și anume Orientarea BCE/2010/NP16, pentru a garanta că numai bancnotele euro în stare bună sunt repuse în circulație către public, se întemeiază în esență pe trei piloni principali. Aceștia sunt (i) fabricarea și configurarea de echipamente de procesare a bancnotelor în conformitate cu standardele minime pentru verificarea automată a calității, care, după ce au fost testate cu succes de o bancă centrală națională la cererea unui producător, sunt incluse în funcție de tip pe lista de pe website-ul BCE²²; (ii) impunerea unui set de obligații privind agenții care operează cu numerar, în special în ceea ce privește verificările automate ale calității bancnotelor euro, și (iii) recunoașterea competențelor de monitorizare și supraveghere ale băncilor centrale naționale pentru a asigura că entitățile relevante își respectă fiecare obligațiile²³.

63. În ceea ce privește obligațiile impuse agenților care operează cu numerar, am explicat deja că acestea decurg în cea mai mare parte din articolul 3 din Decizia BCE/2010/14²⁴, care nu numai că impune o obligație generală de verificare a autenticității și a calității bancnotelor euro la alineatul (1) al acestui articol, potrivit procedurilor stabilite în aceasta, ci și prevede obligații suplimentare, în special la alineatele (3), (4) și (5). Prin aceste obligații agenților care operează cu numerar li se impune, în primul rând, să utilizeze un tip de echipament de procesare a bancnotelor care a fost testat cu succes de o bancă centrală națională, în conformitate cu standardele minime publicate de BCE; în al doilea rând, să utilizeze echipamentele de procesare a bancnotelor numai

²¹ A se vedea în acest sens Hotărârea din 27 octombrie 2022, Iveco Orecchia (C-68/21 și C-84/21, EU:C:2022:835, punctele 57 și 58 și jurisprudența citată).

²² A se vedea printre altele articolul 9 din Decizia BCE/2010/14 și articolul 2 alineatele (1) și (2) din Orientarea BCE/2010/NP16.

²³ A se vedea printre altele articolul 10 din Decizia BCE/2010/14 și articolul 2 alineatul (3) și articolul 4 din Orientarea BCE/2010/NP16.

²⁴ A se vedea punctul 40 din prezentele concluzii.

pentru cupiurile și seriile de bancnote euro incluse pe lista de pe website-ul BCE și, în al treilea rând, să utilizeze aceste echipamente cu parametrii standard stabiliți de producător, inclusiv actualizările aplicabile acestora.

64. La rândul său, articolul 10 alineatul (1) din Decizia BCE/2010/14 prevede că băncile centrale naționale sunt autorizate să efectueze inspecții la fața locului la sediile agenților care operează cu numerar, în special pentru a monitoriza capacitatea echipamentelor lor de procesare a bancnotelor de a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor euro, precum și pentru a verifica procedurile care reglementează funcționarea și controlul acestor echipamente. În plus, articolul 10 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14 prevede că, atunci când o bancă centrală națională detectează un agent care operează cu numerar care nu respectă decizia respectivă, aceasta solicită agentului care operează cu numerar să adopte măsuri corective într-un anumit termen. Aceasta înseamnă că băncile centrale naționale pot adresa ordine agenților care operează cu numerar atunci când nu își îndeplinesc obligațiile și chiar le pot impune sancțiuni, cu condiția ca acestea să fie efective, proporționale și descurajatoare²⁵.

65. În ședință, atât Comisia, cât și BCE au arătat că o interpretare coroborată, pe de o parte, a obligațiilor stabilite în Decizia BCE/2010/14 pentru agenții care operează cu numerar și, pe de altă parte, a articolului 10 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14 constituie un temei juridic suficient pentru a justifica o decizie națională precum cea în discuție în litigiul principal, prin care se dispune ca un agent care operează cu numerar să remedieze o situație în care echipamentele sale de procesare a bancnotelor depășesc nivelul de toleranță de 5 % pentru verificarea calității bancnotelor euro. Potrivit aceluiași părți, această interpretare coroborată ar trebui să împiedice un agent care operează cu numerar să refuze să acționeze în conformitate cu ordinul care îi este adresat de banca centrală națională.

66. Dorim să subliniem de la bun început că articolul 10 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14 prevede în mod expres că, pentru ca o bancă centrală națională să adopte un ordin sau chiar să impună o sancțiune, aceasta trebuie să detecteze „un agent care operează cu numerar care nu respectă [Decizia BCE/2010/14]”. Cu toate acestea, în cazul în care standardele minime prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din această decizie nu se aplică agenților care operează cu numerar, ar rămâne necesar să se stabilească ce dispoziție a fost efectiv încălcată de agentul care operează cu numerar în cazul în care echipamentele sale de procesare a bancnotelor nu respectă nivelul de toleranță prevăzut de aceste standarde pentru verificarea automată a calității.

67. În această privință, considerăm că este suficient de evident că, în măsura în care articolul 3 alineatul (1) din Decizia BCE/2010/14 impune agenților care operează cu numerar obligația de a efectua verificări automate ale calității, acești agenți care operează cu numerar trebuie să utilizeze echipamente de procesare a bancnotelor care pot efectua respectivele verificări și în special pot detecta bancnotele euro necorespunzătoare sau deteriorate. În caz contrar, aceștia nu ar respecta obligația fundamentală care le revine în temeiul Deciziei BCE/2010/14, care, în plus, este expresia obligației mai generale care le revine în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1338/2001 de a participa la combaterea falsificării. În acest context, în cazul în care o bancă centrală națională, după o inspecție la sediul agentului care operează cu numerar, detectează o defecțiune a echipamentelor sale de procesare a bancnotelor, acesta din urmă este obligat să adopte măsurile necesare pentru a asigura repararea acestora. Desigur, astfel cum s-a menționat mai sus, formularea actuală a Deciziei BCE/2010/14 se bazează pe principiul potrivit căruia agenții care operează cu numerar nu ar trebui să modifice echipamentele lor de procesare

²⁵ În această privință, a se vedea de asemenea articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1338/2001.

a bancnotelor pentru a evita ca parametrii standard stabiliți de producător și introduși de producătorul acestor echipamente să fie afectați. Totuși, acest lucru nu ar trebui în niciun caz să descurajeze un agent care operează cu numerar să acționeze pentru a remedia această situație și, dacă este necesar, să coopereze cu producătorul în acest scop.

68. Rezultă că un agent care operează cu numerar nu poate refuza să se conformeze unui ordin adresat de o bancă centrală națională, după o inspecție la fața locului la sediul său, prin care se dispune ca agentul care operează cu numerar să remedieze această situație în care echipamentul său de procesare nu respectă nivelul de toleranță de 5 % prevăzut de standardele minime pentru verificarea automată a calității. Acestea fiind spuse, în opinia noastră, această decizie nu se poate întemeia decât pe articolul 3 alineatul (1) din Decizia BCE/2010/14, citit în lumina articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1338/2001.

69. Având în vedere cele de mai sus, concluzionăm că articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 trebuie interpretat în sensul că standardele minime ale BCE vizate de această dispoziție nu se aplică agenților care operează cu numerar atunci când efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro. Cu toate acestea, articolul 3 alineatul (1) din aceeași decizie, citit în lumina articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1338/2001, trebuie interpretat în sensul că agenții care operează cu numerar trebuie să adopte măsurile necesare pentru a remedia o situație în cazul în care o inspecție efectuată de o bancă centrală națională detectează că echipamentele lor de procesare a bancnotelor nu sunt în măsură să detecteze starea necorespunzătoare a bancnotelor euro sub un nivel de toleranță de 5 %.

B. Cu privire la a doua întrebare

70. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceasta trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții de drept național care impune agenților care operează cu numerar să respecte standardele minime adoptate de BCE și publicate pe website-ul acesteia.

71. Potrivit unui principiu consacrat al dreptului Uniunii, statele membre au competența, în conformitate cu autonomia lor instituțională, să stabilească condițiile în care autoritățile și organismele lor publice pot pune în aplicare dreptul Uniunii. După cum în mod corect arată BCE, Curtea a statuat că, chiar și în domeniile care țin de competența exclusivă a Uniunii, statele membre pot adopta măsurile necesare pentru aplicarea efectivă și asigurarea respectării dreptului Uniunii²⁶. Procedând astfel, statele membre trebuie totuși să respecte, în temeiul principiilor efectivității și cooperării loiale, toate elementele normative care rezultă din dispoziția de drept al Uniunii în curs de punere în aplicare.

72. În ceea ce privește protecția monedei euro împotriva falsificării, observăm că Republica Lituania a adoptat dispoziții destinate să asigure punerea în aplicare a Deciziei BCE/2010/14 și în special respectarea obligațiilor care decurg din această decizie, care se aplică agenților care operează cu numerar în temeiul printre altele al articolului 3 alineatele (1) și (3)-(5).

²⁶ A se vedea printre altele Hotărârea din 6 martie 2008, Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (C-82/07, EU:C:2008:143, punctul 24 și jurisprudența citată).

73. Mai precis, din decizia de trimitere rezultă că, în temeiul articolului 47⁵ din Legea privind Banca Lituaniei, în versiunea aplicabilă litigiului principal, Banca Lituaniei supraveghează activitățile de procesare a numerarului în conformitate cu dispozițiile aplicabile, și anume Decizia BCE/2010/14. În mod similar, articolul 47⁷ din Legea privind Banca Lituaniei conferă Băncii Lituaniei competența de a adopta măsuri corective, care rezultă direct din articolul 10 alineatul (3) din Decizia BCE/2010/14.

74. În plus, Banca Lituaniei a aprobat hotărârea privind procedura de supraveghere a activităților de operare cu numerar. Acest act juridic conferă Băncii Lituaniei competența de a testa, în cadrul unei inspecții, capacitatea echipamentelor de procesare a numerarului utilizate de un agent care operează cu numerar pentru a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor euro. Banca Lituaniei a adoptat de asemenea hotărârea privind procedura de verificare a autenticității și a calității, care, la punctul 12, impune agenților care operează cu numerar să verifice autenticitatea și calitatea bancnotelor euro „în conformitate cu standardele minime publicate pe website-ul BCE”.

75. Analiza noastră cu privire la prima întrebare preliminară ne-a determinat să concluzionăm că articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 trebuie interpretat în sensul că standardele minime ale BCE vizate de această dispoziție nu se aplică agenților care operează cu numerar atunci când efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro. În cadrul acestei analize, am explicat de asemenea că articolul 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14 impune agenților care operează cu numerar obligația de a utiliza echipamentele lor de procesare a bancnotelor cu parametrii standard stabiliți de producător atunci când efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro. Din nou, scopul în această privință este ca agenții care operează cu numerar să nu modifice parametrii standard ai acestor echipamente stabiliți de producătorii lor, astfel încât să se evite riscul neverificării sau verificării inconsecvente a calității în zona euro²⁷.

76. BCE admite că o astfel de interpretare a articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 nu se opune în mod necesar dispozițiilor relevante ale dreptului lituanian. Potrivit acestei instituții, dispozițiile respective ar putea fi interpretate în conformitate cu Decizia BCE/2010/14, în măsura în care referirea la respectarea de către agenții care operează cu numerar a standardelor minime ale BCE este înțeleasă ca o obligație de a respecta dispozițiile Deciziei BCE/2010/14 care li se aplică în mod direct, și anume dispozițiile articolului 3 din această decizie.

77. Cu toate acestea, în opinia noastră, prezenta cauză nu permite o astfel de marjă de interpretare. Interpretarea articolului 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 pe care o propunem Curții este în contradicție directă cu formularea clară a punctului 12 din hotărârea privind procedura de verificare a autenticității și a calității adoptată de Banca Lituaniei. În aceste condiții, am fi înclinați să considerăm că dispoziția națională menționată nu poate fi interpretată astfel încât să fie conformă cu decizia menționată și să nu devină neaplicabilă.

78. În plus, astfel cum subliniază instanța de trimitere, dispoziția lituaniană, în formularea sa actuală, este în contradicție directă cu obligația agenților care operează cu numerar de a utiliza echipamente de procesare a bancnotelor numai cu parametrii standard stabiliți de producător. În această privință, modul de redactare a acestei dispoziții nu numai că creează un context de incertitudine juridică, astfel cum o ilustrează în mod clar prezenta cauză, ci ar putea determina și agenții care operează cu numerar să își monitorizeze echipamentele și să acționeze asupra

²⁷ A se vedea în această privință punctul 58 din prezentele concluzii.

acestora atunci când acest lucru este necesar pentru a garanta respectarea standardelor minime. Pentru acest motiv, în opinia noastră, articolul 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14 se opune acestei dispoziții²⁸.

79. Având în vedere cele de mai sus, concluzionăm că articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceasta trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții de drept național, precum cea în discuție în litigiul principal, care impune agenților care operează cu numerar să respecte standardele minime adoptate de BCE și publicate pe website-ul acesteia.

80. Având în vedere răspunsurile pe care le propunem la prima și la a doua întrebare preliminară, nu este necesar să se examineze a treia și a patra întrebare adresate de instanța de trimitere.

V. Concluzie

81. Pe baza analizei prezentate mai sus, propunem Curții să răspundă la primele două întrebări preliminare adresate de Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) după cum urmează:

- 1) Articolul 6 alineatul (2) din Decizia Băncii Centrale Europene din 16 septembrie 2010 privind verificarea autenticității și a calității și repunerea în circulație a bancnotelor euro (BCE/2010/14) (2010/597/UE), astfel cum a fost modificată prin Decizia Băncii Centrale Europene din 7 septembrie 2012 (BCE/2012/19) (2012/507/UE),

trebuie interpretat în sensul că standardele minime ale BCE menționate la această dispoziție nu se aplică agenților care operează cu numerar atunci când efectuează verificarea automată a calității bancnotelor euro.

Cu toate acestea, articolul 3 alineatul (1) din aceeași decizie, citit în lumina articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 al Consiliului din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 44/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008,

trebuie interpretat în sensul că agenții care operează cu numerar trebuie să adopte măsurile necesare pentru a remedia o situație în cazul în care o inspecție efectuată de o bancă centrală națională detectează că echipamentele lor de procesare a bancnotelor nu sunt în măsură să detecteze starea necorespunzătoare a bancnotelor euro sub un nivel de toleranță de 5 %.

- 2) Articolul 6 alineatul (2) din Decizia BCE/2010/14 a Băncii Centrale Europene (2010/597/UE), astfel cum a fost modificată prin Decizia BCE/2012/19 a Băncii Centrale Europene (2012/507/UE), coroborat cu articolul 3 alineatul (5) din aceasta

trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții de drept național care impune agenților care operează cu numerar să respecte standardele minime adoptate de BCE și publicate pe website-ul acesteia.

²⁸ Trebuie să adăugăm pe scurt că, deși este adevărat că articolul 3 alineatul (5) din Decizia BCE/2010/14 prevede că o bancă centrală națională și un agent care operează cu numerar pot conveni asupra unor parametri mai stricți decât cei configurați la nivel de fabrică, această posibilitate nu echivalează totuși cu a permite statelor membre să impună agenților care operează cu numerar obligația de a-și testa echipamentele în conformitate cu standardele minime ale BCE.